

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Iurie Bejenaru, Vladimir Timofti,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013 și de avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Bricicaru Ilie, împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 mai 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui

Bricicaru Ilie Alexei,

născut la 01 august 1971, originar din s. Păulești, r-nul Călărași, domiciliat în mun. Chișinău, str. Malina Mică, nr.20, ap. 38.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 02 august 2012 - pînă la 16 mai 2013 (instanța de fond);*
- 2. de la 04 iunie 2013 - pînă la 18 decembrie 2013 (instanța de apel);*
- 3. de la 03 martie 2014 - pînă la 20 mai 2014 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Sergiu Crijanovschi, care a susținut recursul ordinar declarat, solicitînd admiterea lui, cu respingerea recursului declarat de avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Bricicaru Ilie, ca fiind nefondat.

Avocatul Popescu Dorin și inculpatul Bricicaru Ilie, care au solicitat admiterea recursului ordinar declarat, iar recursul procurorului, să fie respins, ca neîntemeiat.

Părțile vătămate Caproș Alexandru și Musabecov Ruslan, fiind citați legal pe adresele nominalizate în actele cauzei (la dosar fiind anexate avizele de recepție), în ședința instanței de recurs nu s-au prezentat.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 mai 2013, Bricicaru Ilie a fost condamnat în baza art. 328 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 300 unități convenționale, fără aplicarea pedepsei complementare privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Bricicaru Ilie deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al Întreprinderii de stat, de comun acord și prin înțelegerea prealabilă cu Comanac Ion, pe parcursul anului 2011, au organizat o schemă infracțională de facilitare și susținere a examenelor teoretice și practice la calificarea conducătorilor auto pentru diverse persoane, săvârșind infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe.

La sfârșitul lunii noiembrie 2011, Comanac Ion, întâlnindu-se în preajma pieții UNO din mun. Chișinău cu Caproș Alexandru și, susținând că are influență asupra șefului-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, Bricicaru Il., pe care, îl va determina la favorizarea susținerii cu ușurință a testărilor necesare și perfectarea pentru Caproș A. a permisului de conducere în termen cât mai restrâns, a pretins suma de 2500 lei, pe care ulterior, a primit-o.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, Comanac I., la 25 noiembrie 2011, l-a contactat telefonic pe Bricicaru Il. și i-a solicitat acestuia, influențarea șefului-adjunct al secției evidență și examinare a transportului Căușeni, Repeșciuc V., în vederea facilitării susținerii examenului de calificare a conducătorilor auto de către Caproș A.

Ulterior, tot în aceeași zi, Bricicaru Il., deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al întreprinderii de stat, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Comanac I., conform planului infracțional stabilit de înainte, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, l-a contactat

telefonic pe Comanac I. și i-a comunicat acestuia că Caproș A., urmează să meargă la Repeșciuc V., care, deținea funcția de șef-adjunct al secției evidență și examinare a transportului Căușeni și să se prezinte ca fiind venit din numele lui Bricicaru Il., fapt care îl va facilita la susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto.

În continuarea acțiunilor sale, la 07 decembrie 2011 Comanac I., întâlnindu-se în preajma Gării Feroviare din mun. Chișinău cu Mura Igor și, susținând că are influență asupra șefului-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, Bricicaru Il., pe care, în schimbul sumei de 200 euro, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 3156 lei, îl va determina la favorizarea susținerii cu ușurință a testărilor necesare și perfectarea pentru Mura Ig. a permisului de conducere în termen cât mai restrâns, sumă, pe care ulterior a primit-o.

Apoi, Comanac Ion, l-a contactat telefonic pe Bricicaru Il. și i-a solicitat acestuia, influențarea șefului Biroului Evidență și Examinare a Transportului Strășeni, Apostol Vl., în vederea facilitării susținerii examenului de calificare a conducătorilor auto de către Mura Ig.

Astfel, Bricicaru Il. la 07 decembrie 2011, deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al întreprinderii de stat, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă conform planului infracțional stabilit, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, discutând telefonic cu Comanac I., i-a comunicat acestuia că Mura Ig., urmează să meargă la Apostol Vl., care deținea funcția de șef al Biroului Evidență și Examinare a Transportului Strășeni și să se prezinte ca fiind venit din numele lui Bricicaru Il., fapt care îl va facilita la susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto.

În luna decembrie 2011, Comanac I. întâlnindu-se în preajma Gării Feroviare din mun. Chișinău cu Musabecov Ruslan și susținând că are influență asupra șefului-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, Bricicaru Il., pe care,

în schimbul sumei de 300 euro, îl va determina la favorizarea susținerii cu ușurință a testărilor necesare și perfectarea pentru Musabecov R. a permisului de conducere în termen cât mai restrâns, ulterior primind suma de 150 euro, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 2394 lei.

După care, Comanac I., la 08 decembrie 2011, l-a contactat telefonic pe Bricicaru Il. și i-a solicitat acestuia, influențarea șefului Biroului Evidență și Examinare a Transportului Florești, în vederea facilitării susținerii examenului de calificare a conducătorilor auto de către Musabecov R. În continuare, la 08 decembrie 2011, Bricicaru Il., deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al întreprinderii de stat, acționând cu intenție directă, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, l-a contactat telefonic pe Pădureț M., care deținea funcția de șef al Biroului Evidență și Examinare a Transportului Florești, pe care l-a determinat să faciliteze susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto de către Musabecov R. Ulterior, discutând telefonic cu Comanac I., i-a comunicat acestuia că Musabecov R., urmează să meargă la Pădureț M. și să se prezinte ca fiind venit din numele lui Bricicaru Il., fapt care îl va facilita la susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto.

În decembrie 2011, Comanac I. întâlnindu-se în preajma pieței UNO din mun. Chișinău cu Pruteanu Ion și susținând că are influență asupra șefului-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, Bricicaru Il., pe care, în schimbul sumei de 2000 lei, îl va determina la favorizarea susținerii cu ușurință a testărilor necesare și perfectarea pentru Pruteanu I. a permisului de conducere în termen cât mai restrâns, sumă pe care ulterior a primit-o.

Apoi, Comanac Ion la 28 decembrie 2011, l-a contactat telefonic pe Bricicaru Il. și i-a solicitat acestuia, influențarea șefului Biroului Evidență și Examinare a Transportului Hîncești, în vederea facilitării susținerii examenului de calificare a conducătorilor auto de către Pruteanu I.

La 28 decembrie 2011, Bricicaru Il., deținând funcția de șef-adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului

și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru a Ministerului Tehnologiei și Informației, fiind persoană publică, adică angajat al întreprinderii de stat, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă conform planului infracțional stabilit, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, discutând telefonic cu Comanac Ion, i-a comunicat acestuia că Pruteanu I., urmează să meargă la Ivaniuc I., care deținea funcția de inginer al Biroului Evidență și Examinare a Transportului Hîncești și să se prezinte ca fiind venit din numele lui Bricicaru Il., fapt care îl va facilita la susținerea examenelor de calificare a conducătorilor auto.

3. Împotriva sentinței au declarat apel acuzatorul de stat, inculpatul Bricicaru Il. și avocatul acestuia Popescu Dorin, care au solicitat:

- acuzatorul de stat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care a-i aplica inculpatului pedeapsa complementară, privarea de dreptul de a exercita funcții în cadrul autorităților publice de stat pe un termen de 3 ani. Apelantul a invocat că sentința instanței de fond este ilegală sub aspectul blîndeții pedepsei în partea ce ține de neaplicarea pedepsei complementare obligatorii, deoarece în motivarea sentinței instanța a menționat faptul, că inculpatul se va corija, acordîndu-i acestuia dreptul de a activa în continuare în funcția deținută, bazîndu-se pe faptul că Bricicaru Il. va conștientiza pericolul social al acțiunilor sale ilegale și nu va admite asemenea fapte, care în opinia instanței pedeapsa fiind una echitabilă, pentru faptele comise.

Acuzatorul de stat consideră că, instanța de judecată nu și-a motivat faptul neaplicării sancțiunii complementarii obligatorii prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal, or, conform art. 79 Cod penal, instanța putea să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie, doar strict în condițiile art. 79 Cod penal, potrivit căruia, „Ținînd cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvîrșirea infracțiunii, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blîndă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie”, circumstanțe care nu au fost stabilite atît în cadrul urmăririi penale precum și în cadrul cercetării judecătorești, mai mult ca atît acestea nefiind expuse nici în sentință. Astfel, în privința lui Bricicaru Il. urmează a fi aplicată pedeapsa complementară,

deoarece doar astfel va fi restabilită echitatea socială și prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

- inculpatul și avocatul acestuia, care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, de achitare, din lipsa în acțiunile lui Bricicaru I. a faptei infracționale. Inculpatul a invocat că instanța de fond a pus la baza sentinței de condamnare majoritatea probelor prezentate de către partea acuzării, ignorând în totalitate argumentele sale și ale apărării, care dovedesc nevinovăția sa. A menționat că într-adevăr îl cunoaște pe cet. Comanac I. care s-a adresat de câteva ori ca să-l ajute cu programarea unor rude ale acestuia, pentru a fi admiși la examen în secțiile de examinare din raioanele de domiciliu sau absolvire a școlilor auto, însă o făcea fără să-și dea seama că ultimul estorca surse financiare de la persoanele programate și se folosea de faptul că îl cunoaște pentru a-și rezolva schemele criminale. Nu a pretins și nu a primit careva surse financiare de la nimeni pentru aceasta și consideră că este lipsit de temei afirmațiile din sentință precum ca *“cu certitudine s-a stabilit că el împreună cu Comanac I. aveau puse la cale o schemă infracțională de facilitare și susținere a examenelor”* precum și că *“Comanac I. îi era intermediar”*. Prin urmare, se constată că persoanele care figurează pe dosar nu aveau cunoștințele respective, însă au primit permisele de conducere, datorită pronunțării familiei sale, deși el nu i-a cunoscut și nu le-a organizat primirea sau susținerea examenelor. Aceasta se confirmă și prin declarațiile părții vătămate Musabecov R., cât și a martorilor Mura Ig., Pruteanu I., care au declarat că nu îl cunosc, nu au vorbit niciodată cu el și nu i-au transmis niciodată careva surse financiare, iar examenele teoretice și practice le-au susținut cu propriile cunoștințe, astfel nu este clar de ce instanța a ajuns la concluzia că ei menționau numele Bricicaru I., cu acordul lui. La fel, și martorul Comanac I. a confirmat instanței că niciodată nu a avut careva înțelegere cu inculpatul de a facilita pe cineva la susținerea examenelor, dar se folosea de numele acestuia, iar banii preținși de la cetățeni, îi folosea în scopuri personale. Din declarațiile martorilor Repeșciuc V., Apostol V., Pădureț M. și Ivaniuc I. s-a stabilit că dacă și s-au adresat careva persoane, ceea ce ei nu-și amintesc, toate au fost examinate în modul corespunzător și nu au fost influențați de nimeni la aprecierea cunoștințelor examinaților, respectiv procedura de organizare și desfășurare a examenelor, au fost respectate în totalitate. Conform Regulamentului cu privire la permisul de

conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, examenul se desfășoară în Comisie, formată din trei persoane. Prin urmare, el nu putea să influențeze întreaga Comisie, iar acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe care ar demonstra ilegalitatea procedurii de examinare și eliberare a permiselor de conducere ale cet. Caproș Al., Mura Ig., Musabecov R. și Pruteanu Ion, deoarece, permisele lor de conducere fiind și la moment legale și valabile, nefiind stabilite careva abateri, de aceea consideră că nu există legătura directă între acțiunile sale, ca persoană cu funcții de răspundere, competențele date lui prin lege sau printr-un act subordonat legii și urmările survenite.

Nici organul de urmărire penală în ordonanța de învinuire, rechizitoriu sau instanța de judecată în motivarea sentinței, nu i-a incriminat depășirea sau încălcarea unei norme concrete de drept, precum nici nu face referire, nici la un articol din alte hotărâri de Guvern, regulamente sau ordine de serviciu. Astfel, prin faptul că nu au fost indicate obligatoriu care acte normative au fost încălcate de către inculpat prin depășirea atribuțiilor de serviciu, consideră că asemenea stare de fapt contravine prevederilor art. 281 alin. (2) CPP.

Avocatul în numele inculpatului adăugător a menționat că inculpatului îi este incriminat faptul că, *„a comis depășirea atribuțiilor de serviciu, care se caracterizează prin săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni ... dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice”* infracțiune prevăzută la art. 328 alin. (1) Cod penal. Din norma dată rezultă cu certitudine faptul că componența acestei infracțiuni presupune doar un subiect special, și anume persoană publică.

Conform art. 123 Cod penal, *prin persoană publică, se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.*

Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii

faptei. Prin urmare, la momentul săvârșirii faptei, legea penală al art. 123 Cod penal, nu prevedea noțiunea de *persoană publică*, ci doar noțiunea de *persoană cu funcție de răspundere* și *persoană cu înaltă funcție de răspundere*.

Modificările și completările în legislația penală în art. 123 și art. 328 alin. (1) Cod penal, prin care a fost introdusă noțiunea de *persoană publică*, aceasta devenind subiect al componenței infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) CP, au avut loc la data de 02.12.2011 și au intrat în vigoare la data de 03.02.2012.

Astfel, în perioada în care au fost săvârșite faptele incriminate, art. 123 și art. 328 alin. (1) din Codul penal, nu prevedeau noțiunea de *persoană publică*, totodată, *persoana publică* nu era subiect al componenței infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) CP. Consideră că ilegal Bricicaru I. a fost atras la răspundere pentru fapta prevăzută la art. 328 alin. (1) Cod penal.

Instanța de fond l-a condamnat pe Bricicaru I. pentru fapte comise de altă persoană, și anume Comanac I., pentru care acesta a fost deja condamnat pe altă cauză penală și în alte limite ale învinuirii, prin urmare încălcând în așa mod, prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală.

La fel, învinuirea înaintată lui Bricicaru I., nu cuprinde consecințele infracțiunii, respectiv, date privind cauzarea de daune în proporții considerabile intereselor publice. Inculpatul nu este învinuit de cauzarea unor asemenea daune, iar instanța de fond nu a constatat în ce constau daunele în proporții considerabile cauzate intereselor publice și despre care interese publice anume este vorba. Nu s-a demonstrat că a existat careva determinare la facilitare, iar nici unul din martorii ÎS CRIS „Registru”, din raioane nu a declarat că a fost determinat să faciliteze susținerea examenelor a careva persoane.

Pentru existența componenței infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal, este necesar să existe și altă condiție obligatorie și anume, *să fie depășite în mod vădit doar drepturi și atribuții acordate anume prin lege*.

Astfel, în speța dată, nu este stabilit care lege anume acordă drepturi și atribuții lui Bricicaru Ilie, care au fost depășite în mod vădit, precum nici care limite a drepturilor și atribuțiilor au fost depășite de către ultimul și în ce constă „modul vădit”.

A menționat că drepturile și atribuțiile șefului adjunct al Secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS „Registru” a Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, ce ține de organizarea și desfășurarea examenelor teoretice și practice la calificarea conducătorilor auto, nu sunt

reglementate prin lege.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de acuzatorul de stat, inculpatul Bricicaru Il. și avocatul acestuia Popescu D.

5. Instanța de apel și-a argumentat soluția prin aceea că instanța de fond a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, considerînd justă concluzia privind vinovăția lui Bricicaru Il. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal.

Instanța a indicat că probele prezentate în sprijinul învinuirii care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate, sunt următoarele: - declarațiile părților vătămate Caproș A., Musabecov R. și a martorului Mura I. Temeiuri de a nu da crezare celor relatate de părțile vătămate și martorul nominalizat mai sus nu s-au stabilit, deoarece aceștia au depus declarații sub jurămînt și avertizare de răspundere penală în baza art. 312-313 Cod penal, precum și ei nu se cunoșteau nici cu inculpatul, nici cu Comanac I. pînă la cazul dat.

La fel instanța a dat apreciere critică declarațiilor martorilor Comanac I., Ivaniuc I., Apostol Vl., Repeșciuc V., Pădureț M., Tabora N., Pruteanu I., ca fiind făcute în scopul ușurării situației în care se află inculpatul. Aceste declarații contravin și nu coroborează cu materialele cauzei, mai mult ca atît martorii Tabora N. și Pădureț M. pe parcursul procesului penal nu au avut o poziție unică în privința celor relatate. De asemenea, potrivit sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 26 martie 2013, Comanac Ion a fost condamnat în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, hotărîre ce a căpătat puterea lucrului judecat, unde, Comanac I. a recunoscut faptul că a primit sume de bani de la Caproș A., Musabecov R., susținînd că are influență asupra șefului adjunct al secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto, Bricicaru Il., pentru a facilita primirea permisului de conducere de către aceștia, recunoscînd conținutul proceselor-verbale a interceptării și înregistrării convorbirilor cu Bricicaru I.

Totodată, a considerat că nu poate fi admis argumentul invocat de apelanți precum că lipsește subiectul infracțiunii și că s-a depășit limitele învinuirii, deoarece cele constatate de către instanța de fond, nu poate fi apreciată ca o eroare materială, care la cererea părților se corecteză prin

prisma art. 249 Cod de procedură penală, fiindcă inculpatul la momentul comiterii infracțiunii era persoană publică, deținând funcția de șef-adjunct al Secției permise de conducere din cadrul Direcției înregistrarea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS CRIS Registru.

Instanța de apel a menționat că nu are relevanță pentru justa soluționare a cauzei nici faptul că acuzarea nu a dovedit transmiterea inculpatului a sumelor bănești primite de către Comanac I. de la terțele persoane, de vreme ce inculpatul a fost pus sub învinuire pentru faptul depășirii atribuțiilor de serviciu și nu a coruperii active.

Cît privește motivul invocat de acuzatorul de stat referitor la individualizarea pedepsei, instanța de apel a considerat că este neîntemeiată, deoarece instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, de infracțiunea comisă care face parte din categoria celor mai puțin grave, de persoana inculpatului care este fără antecedente penale, încadrat în câmpul muncii și caracterizat pozitiv. Instanța a conchis, că instanța de fond corect a apreciat că doar aplicarea unei pedepse sub formă de amendă va duce la atingerea scopului pedepsei penale prevăzută la art. 61 Cod penal. Mai mult ca atât, în textul sentinței nu se face referire la aplicarea art. 79 Cod penal, așa cum este nominalizat în apelul procurorului, prin urmare instanța de apel nu are temei de excludere a aplicării art. 79 Cod penal. Dacă în sentință nu este stipulat aplicarea art. 78 alin. (2) Cod penal, iar sancțiunea art. 328 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa complementară obligatorie, instanța reieșind din cele menționate în sentință, concluzionează că în speță s-a făcut trimitere la înlăturarea pedepsei complementare, care au permis condamnarea inculpatului la amendă în mărime de 300 unități convenționale, fără privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat apel procurorul, care, invocând ca temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, a solicitat, casarea hotărârii contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată. Recurentul a menționat că instanța de apel nu a ținut cont de gradul de pericol social al infracțiunii comise, de faptul că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, vina în comiterea infracțiunii incriminate nu a recunoscut-o, iar careva circumstanțe care ar înlătura pedeapsa complementară nu s-au stabilit.

Consideră, că în speță, incorect s-a ajuns la concluzia că înlăturarea pedepsei complementare prevăzută la art. 328 alin.(1) Cod penal care este obligatorie, doar din simplu motiv că Bricicaru Ilie, pentru prima data este atras la răspundere penală, este încadrat în câmpul muncii, nu se afla la evidența medicului narcolog și psihiatru, este caracterizat pozitiv la locul de lucru, dînd dovadă de profesionalism și cunoștințe profunde în activitatea ce o desfășoară, are loc permanent de trai și doi copii minori la întreținere și educație. Aprecierea circumstanțelor invocate de către instanța de judecată, nu pot fi considerate ca fiind circumstanțe ce ar justifica înlăturarea pedepsei complementare obligatorii.

Totodată, nu s-a ținut cont de faptul că, dacă sancțiunea normei penale prevede obligatoriu ca pedeapsă complementară *privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate*, instanțele de judecată nu sunt în drept de a o înlătura, fiindcă aceasta, ar încălca prevederile art. 61 alin.(2) Cod penal, iar inculpatul Bricicaru Il. a utilizat statutul funcției, drepturile și avantajele pe care le acordă aceasta, contrar normelor stabilite, fapt pentru care trebuie să fie privat de dreptul de a exercita funcții în cadrul autorităților publice de stat, anume astfel va fi atins scopul pedepsei penale aplicate față de inculpat.

Bricicaru Ilie a săvîrșit infracțiunea în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu și prin acțiunile sale intenționate, a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, circumstanțe, care în mod inevitabil urmau a fi apreciate de instanța de judecată la stabilirea obiectivă a pedepsei penale.

Prin urmare, măsura de pedeapsă aplicată de către instanța de judecată nu este adecvată faptei și pericolului social al acestuia, pedeapsa aplicată fiind prea blîndă și ilegală.

6.1. Nefiind de acord cu hotărîrile judecătorești nominalizate, a declarat recurs ordinar avocatul Popescu D. în numele inculpatului Bricicaru Il., care, invocînd ca temei de drept art. 427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită admiterea recursului, casarea hotărîrilor contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare a lui Bricicaru I., pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal, invocînd aceleași argumente care anterior au fost menționate în apel. Suplimentar a mai relatat, că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, deoarece în decizia contestată a indicat că instanța dă o

apreciere critică, declarațiilor martorilor Comanac I., Ivaniuc I., Apostol Vl., Repeșciuc V., Pădureț M, Tabora N. și Pruteanu M., însă această apreciere este o eroare de fapt, deoarece la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în prima instanță, prevăzută la art. 413 alin.(1) CPP. La fel, instanța a încălcat și prevederile art. 414 alin.(6) Cod de procedură penală, deoarece și-a întemeiat concluzia doar pe o parte a declarațiilor părții vătămate Caproș A., necătfînd la faptul că instanța a admis cererea privind audierea acestuia, însă ultimul nu a fost audiat, astfel, declarațiile sale nu au fost verificate în ședința instanței de apel. În acest sens, concluziile instanței de apel privind vinovăția inculpatului se bazează pe presupuneri, fiind încălcate și art.8 alin.(3) Cod de procedură penală.

7. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursurile urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În conformitate cu prevederile art. 414, 415, 417 Cod de procedură penală, judecînd apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau să cerceteze suplimentar probele administrate de instanța de fond, și în decizie să expună temeiurile de fapt și de drept, care au dus la admiterea sau respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Apelul este o cale de atac sub aspectul de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărîrii primei instanțe. În cauza dată, instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții prevăzute de lege.

În recursul declarat procurorul critică aplicarea incorectă de către instanțele judecătorești a prevederilor art. 78 alin. (2) Cod penal, astfel lui

Bricicaru Ilie nefiindu-i aplicată pedeapsa complementară, argumentînd prin faptul că infracțiunea comisă se atribuie la categoria celor mai puțin grave, are la întreținere doi copii minori, iar careva circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

În sensul art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane.

La stabilirea pedepsei urmează să se țină cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii, de gravitatea infracțiunii comise, de consecințele survenite, de persoana celui vinovat, de toate circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea și respectînd toate criteriile nominalizate se stabilește o pedeapsă echitabilă în conformitate cu prevederile art. 7, 61 și 75 Cod penal.

Bricicaru Ilie a fost condamnat în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, sancțiunea articolului nominalizat prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, **în ambele cazuri** cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea comisă se atribuie la infracțiuni mai puțin grave.

Conform art. 65 alin. (1) Cod penal, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constă în interzicerea de a ocupa o funcție sau de a exercita o activitate de natura aceleia de care s-a folosit condamnatul la săvîrșirea infracțiunii.

Potrivit art. 395 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie indicată, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru infracțiunea constatată ca fiind dovedită.

Aceste prescripții legale nu au fost respectate de instanța de fond.

Curtea de Apel Chișinău a menținut hotărîrea primei instanțe, care nu i-a aplicat inculpatului pedeapsa complementară obligatorie, referindu-se la dispoziția art. 78 alin.(2) Cod penal.

Prevederile art. 78 Cod penal, reglementează modalitatea de stabilire a pedepsei în prezența circumstanțelor atenuante și agravante, dar în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost recunoscută vinovată.

Alin. (2) al articolului nominalizat, prevede posibilitatea înlăturării pedepsei complementare în cazul prezenței doar a circumstanțelor atenuante.

Colegiul penal reține, că în temeiul art. 78 alin. (2) Cod penal, înlăturarea pedepsei complementare este posibil doar în cazul când aceasta nu este prevăzută de sancțiunea articolului dat ca o pedeapsă obligatorie (cu sau fără aplicarea pedepsei complementare).

În cazul când pedeapsa complementară este obligatorie, înlăturarea ei poate avea loc doar în baza prevederilor art. 79 alin.(1) Cod penal.

Totodată, conform art. 79 alin. (1) Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie". Potrivit art. 394 alin. (2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată, să motiveze aplicarea unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de lege.

Pe lângă aceasta, în partea descriptivă a hotărârilor judecătorești lipsește cu desăvârșire motivarea aplicării față de inculpat a prevederilor art. 79 Cod penal.

În speța examinată circumstanțele la care instanțele inferioare au făcut trimitere, sunt împrejurări obișnuite, care caracterizează inculpatul, împrejurări de fapt care nici într-un mod nu micșorează esențial gravitatea infracțiunii comise și consecințele acesteia.

Totodată, după cum rezultă din conținutul recursului declarat de avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Bricicaru I., acesta critică soluția instanței de apel, privind dezacordul cu aprecierea probelor și a vinovăției lui Bricicaru I. în cele imputate, precum și faptul că instanța nu era în drept să-și întemeieze decizia în baza probelor cercetate de prima instanță, fără să le verifice în ședința de judecată a instanței de apel și fără a fi

consemnate în procesul-verbal.

Colegiul penal menționează că, instanța de apel s-a limitat la redarea conținutului mai multor probe indirecte cum ar fi declarațiile părților vătămate Caproș A., Musabecov R. și a martorilor, care au declarat că pe inculpatul Bricicaru I. nu îl cunosc, nu l-au văzut niciodată, precum și careva pretenții față de ultimul nu au, însă, pentru facilitarea susținerii examenelor cu primirea ulterioară a permisului de conducere s-au adresat la o persoană pe nume "Ion", căruia i-au achitat bani și i-au ajutat la obținerea permisului de conducere, iar când s-au prezentat la examenele de susținere s-au prezentat că sunt de la Bricicaru I., deoarece așa le-a fost spus de către persoana pe nume "Ion".

Mai mult ca atât, în ședința instanței de apel nu s-a verificat declarațiile părții vătămate Caproș A., declarațiile căruia au fost puse la baza hotărârii de condamnare a lui Bricicaru I., astfel fiind încălcată o normă procesuală imperativă și anume prevederile art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală.

În acest sens nu au fost totalmente respectate normele procesuale și nu au fost supuse verificării sub aspectul veridicității și puterii probante a acestor probe.

Astfel, Colegiul penal consideră că instanța de apel a lăsat fără apreciere și motivare circumstanțe esențiale ale cauzei, deoarece circumstanțele menționate în hotărârea contestată nu pot fi considerate ca circumstanțe atenuante excepționale, ce ar determina aplicarea art. 78 alin.(2) Cod penal, eliberându-l pe inculpat de pedeapsa complementară, deci a comis o eroare de drept procedurală, care se încadrează în pct.6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel, precum și de aplicarea pedepsei individualizate contrar prevederilor legale, ce se consideră temei de recurs.

În acest context, Colegiul penal consideră că eroarea comisă nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, Colegiul penal conchide asupra necesității casării deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei în ordine de apel instanța urmează să înlăture erorile menționate și motivele invocate în prezenta decizie, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate, să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, inclusiv să se pronunțe asupra tuturor motivelor apelurilor și recursurilor procurorului și a avocatului în interesele inculpatului, apreciind toate probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va da răspunsuri motivate și clare la cele invocate de apelanți în apel și recurs, pronunțîndu-se asupra fiecărei probe prin aprecierea lor la justa valoare, astfel instanța de apel, respectînd normele procesual-penale nominalizate, va adopta o hotărîre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina și de avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Bricicaru Ilie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui *Bricicaru Ilie Alexei* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată în ședință publică la 17 iunie 2014, ora 09⁵⁰.

Președinte

Petru Ursache

Judecător

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Iurie Bejenaru

Vladimir Timofti